

Občina Radenci
Radgonska cesta 9
9252 Radenci

PREDLOG OBČINSKEGA DELNEGA NAČRTA
ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB POJAVU POSEBNO NEVARNIH
BOLEZNI ŽIVALI V OBČINI RADENCI
VERZIJA: 3.0

	Organ	Datum	Podpis
Izdelal	ZAME s.p.		_____
Odobril	POVELJNIK CIVILNE ZAŠČITE OBČINE RADENCI		_____
Sprejel	ŽUPAN OBČINE RADENCI		_____
Skrbnik	OBČINA RADENCI		

Številka: 846-0005/2025-2

Datum: 13.11.2025

Kazalo vsebine

1 NESREČA, ZA KATERO JE IZDELAN NAČRT - POSEBNO NEVARNE BOLEZNI ŽIVALI.....	4
1.1 Uvod.....	4
1.2 Splošno o boleznih živali	5
1.3 Ogroženost pomurske regije in občine Radenci zaradi boleznih živali	6
1.4 Možne posledice pojava posebno nevarnih boleznih živali	11
1.5 Verjetnost nastanka verižne nesreče.....	12
1.6 Sklepne ugotovitve	12
2 OBSEG NAČRTOVANJA	14
2.1 Temeljne ravni načrtovanja	14
2.2 Temeljna načela zaščite, reševanja in pomoči.....	15
3 ZAMISEL IZVAJANJA ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI	16
3.1 Temeljne podmene načrta	16
3.2 Zamisel izvedbe zaščite, reševanja in pomoči.....	16
3.2.1 Koncept odziva ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali.....	16
3.3 Uporaba načrta	18
4 ORGANIZACIJA IN IZVEDBA OPAZOVANJA, OBVEŠČANJA IN ALARMIRANJA	19
4.1 Opazovanje in spremljanje posebno nevarnih boleznih živali	19
4.2 Obveščanje pristojnih organov	19
4.3 Obveščanje prebivalcev na zaščitnem in ogroženem območju	20
4.4 Obveščanje splošne javnosti.....	21
5 ZAŠČITNI UKREPI IN NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI	24
5.1 Zaščitni ukrepi.....	24
5.1.1 Prostorski, gradbeni in tehnični ukrepi	24
5.2.1 Tehnično reševanje ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali.....	27
5.2.2 Prva veterinarska pomoč	27
6 OSEBNA IN VZAJEMNA ZAŠČITA	29
7 RAZLAGA POJMOV IN SEZNAM KRATIC	30
7.1 Pomen pojmov.....	30
7.2 Seznam kratic	30
8 SEZNAM PRILOG IN DODATKOV	31
8.1 Priloge	31
8.2. Posebne priloge	32

8.3 Skupni dodatki.....	32
8.4 Posebni dodatki	32

1 NESREČA, ZA KATERO JE IZDELAN NAČRT - POSEBNO NEVARNE BOLEZNI ŽIVALI

1.1 Uvod

V skladu s 37. členom Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo, 97/10, 21/18 – ZNOrg, 117/22 in 57/25), Občina ureja in izvaja varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami na svojem območju med ostalim tudi tako, da izdeluje načrte zaščite in reševanja.

Občinski delni načrt zaščite in reševanja ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali v občini Radenci je izdelan na podlagi Ocene ogroženosti občine Radenci zaradi pojava posebno nevarnih boleznih živali; Verzija 3.0, številka: 846 – 0005/2025 – 1 z dne 12.11.2025, Ocene ogroženosti Republike Slovenije zaradi pojava posebno nevarnih boleznih živali, Verzija 4.0, številka 8420-9/2024-10–DGZR z dne 21.07.2025, Ocene ogroženosti ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali, verzija 4.0, Državnega načrta zaščite in reševanja ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali, Verzija 2.2, številka: 84300-2/2013/4 z dne 24.1. 2013 (ažuriran-julij 2024), skladno z Zakonom o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo, 97/10, 21/18 – ZNOrg, 117/22 in 57/25), Uredbo o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja (Uradni list RS, št. 24/12, 78/16 in 26/19), Uredbo o organiziranju, opremljanju in usposabljanju sil za zaščito, reševanje in pomoč (Uradni list RS, št. 92/07, 54/09, 23/11 in 27/16), Zakonom o veterinarstvu (Uradni list RS, št. 33/01, 45/04 – +ZdZPKG, 62/04 – odl. US, 93/05 – ZVMS, 90/12 – ZdZPVHVVR in 22/18), Zakonom o veterinarskih merilih skladnosti (Uradni list RS, št. 93/05, 90/12 – ZdZPVHVVR, 23/13 – ZZZiv-C, 40/14 – ZIN-B in 22/18), Pravilnikom o prijavi nalezljivih boleznih in posebnih ukrepih za njihovo preprečevanje in obvladovanje (Uradni list RS, št. 16/99 in 57/17) ter splošno zakonodajo in izvedbenimi predpisi.

Občina Radenci spada v **3. razred ogroženosti** in zato je dolžna izdelati delni načrt zaščite in reševanja ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali, v katerem predvidi način obveščanja ter razdela izvajanje zaščitnih ukrepov in nalog ZRP. Z občinskim delnim načrtom zaščite in reševanja ob pojavu nevarnih boleznih živali v občini Radenci so opredeljene aktivnosti, ki bi se izvajale v občini Radenci ob pojavu nevarnih boleznih živali. Izdelan je z namenom, da se zagotovi pravočasno in organizirano ukrepanje ob pojavu nevarnih boleznih živali ter s tem učinkovita zaščita, reševanje in pomoč prebivalcem v občini Radenci.

Občinski delni načrt zaščite in reševanja ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali v občini Radenci je usklajen z Regijskim načrtom zaščite in reševanja ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali v Pomurju, Verzija 2.3, številka: 846-17/2014-2-DGZR z dne 31.01.2014 (Ažurirano – december 2025).

Pri izdelavi načrta smo upoštevali veterinarsko stroko in njihove izvedbene načrte ukrepov ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali, ki so dostopni na spletni strani Uprave Republike Slovenije za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (v nadaljevanju besedila: UVHVVR).

1.2 Splošno o boleznih živali

Infekcijske bolezni povzročajo različni povzročitelji (bakterije, spirohete, rikecije, virusi in glive).

Bolezni, zaradi katerih se izvajajo splošni in posebni preventivni ter drugi ukrepi po Zakonu o veterinarskih merilih skladnosti (Uradni list RS, št. 93/05, 90/12 – ZdZPVHVVR, 23/13 – ZZZiv-C, 40/14 – ZIN-B in 22/18) in Zakonu o veterinarstvu (Uradni list RS, št. 33/01, 45/04 – ZdZPKG, 62/04 – odl. US, 93/05 – ZVMS, 90/12 – ZdZPVHVVR in 22/18), so razvrščene glede na vrsto povzročitelja ter ukrepe, ki se izvajajo za njihovo preprečevanje in zatiranje. Za razvrstitev se uporablja seznam boleznih iz mednarodnega zoosanitarnega kodeksa Svetovne organizacije za zdravje živali (WOAH). Posebno nevarne bolezni živali so navedene v Tabeli 1.

Tabela 1: Posebno nevarne bolezni živali

Bolezen
Slinavka in parkljevka (SIP)
Goveja kuga
Kuga drobnice
Pljučna kuga govedi
Vozličasti dermatitis (VD)
Mrzlica doline Rift (RVF)
Osepnice ovc in koz
Konjska kuga
Afriška prašičja kuga (APK)
Klasična prašičja kuga (KPK)
Visoko patogena aviarna influenza (HPAI)
Atipična kokošja kuga (AKK)

Vir: Regijski načrt zaščite in reševanja ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali v Pomurju, 2024.¹

¹ Regijski načrt zaščite in reševanja ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali v Pomurju, 2024. Dostopno prek: <https://www.gov.si/assets/organi-v-sestavu/URSZR/Izpostava-Murska-Sobota/R-nacrti-slabovidni/Regijski-nacrt-zascite-in-resevanja-ob-pojavu-posebno-nevarnih-boleznih-zivali-v-Pomurju-v2>

Nekatere bolezni pri živalih se pojavljajo redko in v manjšem obsegu, druge pa pogosto in se hitro širijo na večje območje. Pojavljajo se v različnih oblikah, osnovne oblike pa so:

1. sporadično – zboli ena oziroma posamezna žival;
2. v obliki izbruha – omejen pojav bolezni, ki po času in kraju nastanka ter številu prizadetih živali presega običajno stanje na določenem omejenem območju ali pri skupini posameznikov;
3. enzootsko (enzootija) – bolezen se stalno pojavlja v različni jakosti na določenem
4. ožjem območju in nima težnje po širjenju;
5. epizootsko (epizootija) – bolezen izbruhne pri večjem številu živali oziroma velikost prizadetega območja presega običajno stanje in predstavlja tveganje za večji del populacije živali in je zato potrebno takojšnje ukrepanje;
6. panzootsko (panzootija) – bolezen živali se hitro širi med živalmi na velikem območju in zajame več celin.

1.3 Ogroženost pomurske regije in občine Radenci zaradi bolezni živali

Pristojni organi v Sloveniji (UVHVVR, Inštitut za varovanje zdravja, Zdravstveni inšpektorat RS) vsako leto izdelajo program nadzora zoonoz in njihovih povzročiteljev zaradi spremljanja stanja glede zoonoz (nalezljive bolezni živali, ki se prenašajo z živali na ljudi in obratno) ter njihovih povzročiteljev pri živalih, v živilih in pri ljudeh. Program se izvaja vse od leta 2005 in je dostopen na spletni strani UVHVVR.

Pomemben dejavnik pri zatiranju in izkoreninjenju bolezni je tudi odstranjevanje ter uničevanje živalskih trupel in živalskih stranskih proizvodov. V primeru izrednega odstranjevanja trupel živali (sežig, zakop) ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali se morajo upoštevati določbe 19. člena Uredbe (ES) št. 1069/2009 o določitvi zdravstvenih pravil za živalske stranske proizvode in pridobljene proizvode, ki niso namenjeni prehrani ljudi, ter razveljavitev Uredbe (ES) št. 1774/2002 v povezavi s 27. členom Zakona o veterinarskih merilih skladnosti, zato je verjetnost nastanka verižne nesreče zelo majhna. Zdravstveno varstvo živali je skrb vseh nas. Ta skrb ni povezana samo z javnim zdravjem in varnostjo živil, temveč tudi z ekonomskimi stroški, ki jih lahko povzročijo izbruhi bolezni živali.

V Sloveniji imamo trenutno odobren le en predelovalni obrat kategorije 1 in 2 (kafilacija) v katerem se lahko neškodljivo odstranjujejo živalska trupla ter drugi živalski stranski proizvodi in sicer KOTO d.o.o., Agrokombinatska 80, 1000 Ljubljana. Maksimalna kapaciteta predelave je 250 ton/dan, koncesionirana minimalna kapaciteta je 5.000 ton/letno.

V izjemnih primerih, če bi bile kapacitete predelave obrata KOTO d.o.o. presežene, obstaja možnost začasne uporabe in morebitne prekategorizacije drugih predelovalnih obratov kategorije 2 ali 3 za predelavo trupel. V ta namen bi bilo v Sloveniji možno uporabiti kapacitete vsaj še enega obrata za proizvodnjo bioplina, ki ima kot predobdelavo surovine pred bioplinskim procesom zagotovljen postopek predelave po metodi 1 (območje Prekmurja in SV Slovenije) ter predelovalnega obrata kategorije 3, ki ima zagotovljen postopek predelave po

metodi 2 (območje Ljubljane in osrednje Slovenije). Zadnja rešitev je mogoča samo na podlagi sklepov DSNB ob ureditvi koncesijskih razmerij, določenih v Uredbi o načinu, predmetu in pogojih opravljanja gospodarske javne službe ravnanja s stranskimi živalskimi proizvodi kategorije 1 in 2, s koncedentom (Vlado RS) in koncesionarjem.

Pomurje je tranzitna regija, čez katero poteka glavna tranzitna pot Barcelona – Kijev in s tem živahna mednarodna trgovina z živalmi, živili in izdelki živalskega izvora, kar pomeni stalno nevarnost namernega oziroma nenamernega vnosa živalskih kužnih bolezní. Najnevarnejše kužne bolezni se pojavljajo in se širijo tudi v Evropi. Po vstopu Hrvaške v EU se je zaradi prostega pretoka živali povečala tudi nevarnost klasične prašičje kuge na območju občine Radenci. Nevarnost za vnos bolezní, zaradi svoje geostrateške lokacije, predstavljajo tudi migracije ljudi skozi državo. Posebno nevarne bolezni se pojavljajo in širijo tudi v Evropi (slinavka in parkljevka leta 2001, aviarna influenza 2006 in 2007 idr.)

V Pomurju so bile z ukrepi zdravstvenega varstva živali v preteklosti zatrte oziroma uspešno nadzorovane živalske kužne bolezni, ki bi lahko povzročile večjo gospodarsko škodo in bile nevarne tudi za zdravje ljudi, saj je bil izveden uspešen sistem nadzora in izvajanja predpisanih ukrepov. Določeno tveganje za nastanek in razširitev teh bolezní pa obstaja zaradi prenehanja cepljenja proti klasični prašičji kugi.

Tabela 2: Posebno nevarne bolezni živali in njihovo pojavljanje na območju RS

Bolezen	Leto izbruha
Slinavka in parkljevka (SIP)	1968
Goveja kuga	1883
Kuga drobnice	nikoli ugotovljeno
Pljučna kuga govedi	nikoli ugotovljeno
Vozličasti dermatitis (VD)	nikoli ugotovljeno
Mrzlica doline Rift (RVF)	nikoli ugotovljeno
Osepnice ovc in koz	nikoli ugotovljeno
Konjska kuga	nikoli ugotovljeno
Afriška prašičja kuga (APK)	nikoli ugotovljeno
Klasična prašičja kuga (KPK)	1992, 1996
Visoko patogena aviarna influenza (HPAI)	2006, 2017, 2020, 2022 (prostoživeče ptice), 2021, 2023 (prostoživeče ptice, ptice v ujetništvu in perutnina), 2024 (prostoživeče ptice)
Atipična kokošja kuga (AKK)	1966, 1991, 2025

Vir: UVVHR, 2025².

² UVHVVR. 2025. Dostopno prek: <https://www.gov.si/drzavni-organi/organi-v-sestavi/uprava-za-varno-hrano-veterinarstvo-in-varstvo-rastlin/>

Na območju občine Radenci do sedaj ni bilo izbruha posebno nevarnih bolezní živalí.

Drugod po državi pa so bile po podatkih UVHVVR do sedaj zabeležene naslednje bolezni živalí:

- atipična kokošja kuga leta 1966 na območju takratne občine Ptuj,
- slinavka in parkljevka leta 1968 na območju takratnih občin Sežana, Postojna, Koper, Nova Gorica, Ajdovščina, Ilirska Bistrica, Logatec, Cerknica in Ljubljana,
- manjši izbruhi atipične kokošje kuge leta 1991,
- manjši pojav klasične prašičje kuge (KPK) leta 1992 ter nazadnje leta 1996,
- visoko patogena aviarna influenza (ptičja gripa, HPAI) pri prostoživečih pticah leta 2006 v severovzhodnem delu RS (Koblerjev zaliv, Maribor, Dogošé, Spodnji Duplek, Starše in Ptujsko jezero). Aviarna influenza se je znova pojavila leta 2017. 5. januarja tistega leta je bila namreč potrjena visoko patogena aviarna influenza pri prostoživečih pticah. Ugotovljen takratni podtip bolezni H5N8 prizadene tako prostoživeče ptice (predvsem vodne) kot domačo perutnino. Prvi primer bolezni je bil potrjen pri treh poginjenih labodih grbcih (Cygnus olor), najdenih v ribniku v Pragerskem (občina Slovenska Bistrica). Od leta 2020 je aviarna influenza v manjšem obsegu ves čas prisotna. Prvi primeri HPAI pri perutnini in pticah v ujetništvu (v živalskem vrtu) so bili potrjeni v letih 2021 in 2023 (slednjega leta v ljubljanskem živalskem vrtu). Leta 2021 je bila AI potrjena v manjši dvoriščni reji perutnine (100 živali) v občini Slovenska Bistrica. Izvedeni so bili vsi predpisani ukrepi (usmrtitev vse perutnine na okuženem gospodarstvu, neškodljiva odstranitev trupel, čiščenje in razkuževanje, določitev zaščitnega in ogroženega območja, omejitve premikov itn.). Leta 2023 je bila prisotnost virusa AI ugotovljena v prosti reji kokoši nesnic (približno 1000 živali) v občini Cerklje na Gorenjskem. Odrejeni so bili ukrepi v skladu z Uredbo 2016/429/EU in DA 2020/687/EU: usmrtitev vse perutnine na okuženem gospodarstvu, neškodljiva odstranitev trupel, čiščenje in razkuževanje, določitev zaščitnega in ogroženega območja, omejitve premikov itn. (UVHVVR, 2024). Leta 2024 so do maja še dvakrat odkrili pojav te bolezni pri prostoživečih pticah (labodih grbcih), in sicer v začetku februarja na območju občin Markovci, Hajdina in Ptuj ter aprila v Prekmurju (UHVVVR, spletna stran), jeseni pa poleg prostoživečih pticah še v dvoriščni reji v občini Ptuj (UVHVVR, 2025),
- atipična kokošja kuga (AKK) februarja leta 2025. Bolezen se je pojavila v občini Pesnica na eni manjših rej kokoši nesnic, v kateri je bilo okoli 160 kokoši. Od teh sta poginili približno dve tretjini živali. Na gospodarstvu so bili izvedeni vsi nujni ukrepi za preprečevanje širjenja bolezni, poleg občine žarišča je okoliške občine (Šentilj, Kungota, Lenart, Maribor, Sveta Ana, Sveti Jurij v Slovenskih goricah) UVHVVR določilo kot območja z omejitvami, kjer so se izvajali ukrepi za preprečevanje, odkrivanje in zatiranje bolezni (UVHVVR, 2025).

Najbolj ogroženi regiji s stališča ogroženosti zaradi pojava posebno nevarnih bolezní živalí sta pomurska in podravska regija predvsem zaradi visokega števila prašičev in perutnine. V teh regijah je tudi največ gospodarstev z velikim številom živalí.

Spodnja tabela prikazuje število živine po vrstah in kategorijah živalí v občini Radenci.

Tabela 3: Število živine po vrstah in kategorijah živalí v občini Radenci 2025

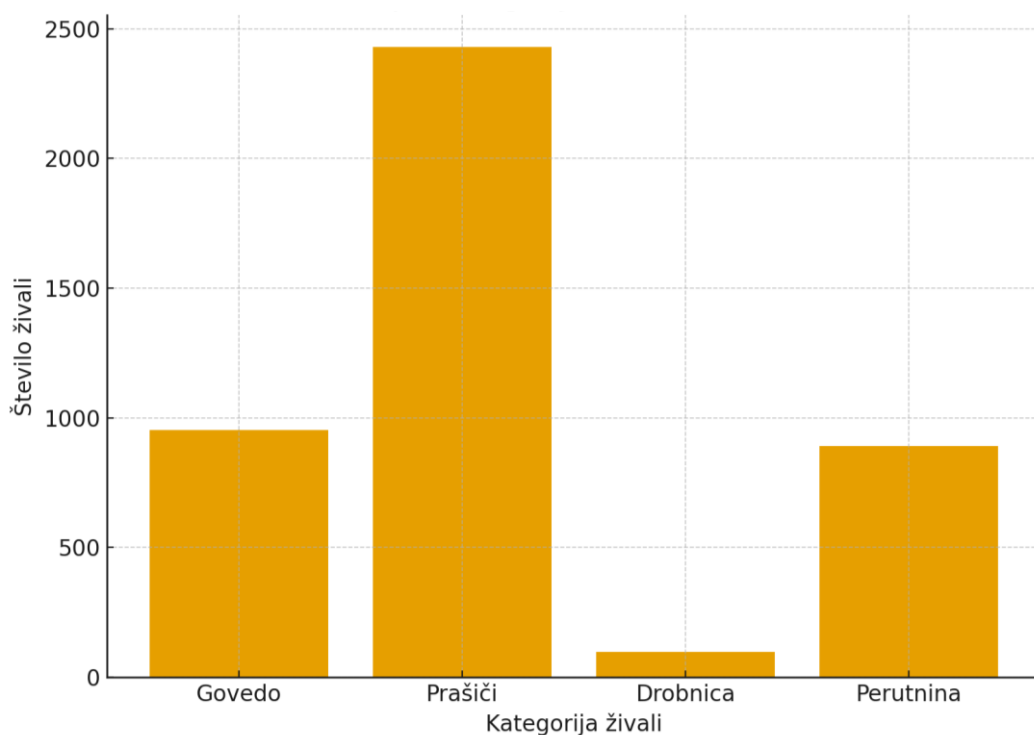
OBČIN A	GOVEDO		PRAŠIČI		DROBNICA		PERUTNINA	
	Št.gosp.	Št.goveda	Št.gosp.	Št.prašičev	Št.gosp.	Št.drobnice	Št.gosp.	Št.perut.
Radenci	27	954	44	2.431	11	98	46	892

Vir: UVHVVR, Ocena ogroženosti RS zaradi pojava posebno nevarnih bolezní živalí, 2025³.

Po podatkih Statističnega urada RS, Uprave za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (UVHVVR) (tabela 3) lahko vidimo, da je v občini Radenci največje število prašičev in sicer 2.431, nato sledi govedo (954), perutnina (892) ter drobnica (98). Največ je gospodarstev, ki doma goji perutnino (46), sledijo gospodarstva s prašiči (44), govedo (27) ter nazadnje z drobnico (11).

³ Ocena ogroženosti RS zaradi pojava posebno nevarnih bolezní živalí, 2025. Dostopno prek: https://www.gov.si/assets/organi-v-sestavu/URSZR/Datoteke/Ocene-ogrozenosti/Ocena_ogrozenosti_posebno_nevarne_bolezni_zivali_koncna_2025.pdf

Graf 1: Število živalí po kategorijah v občini Radenci 2025

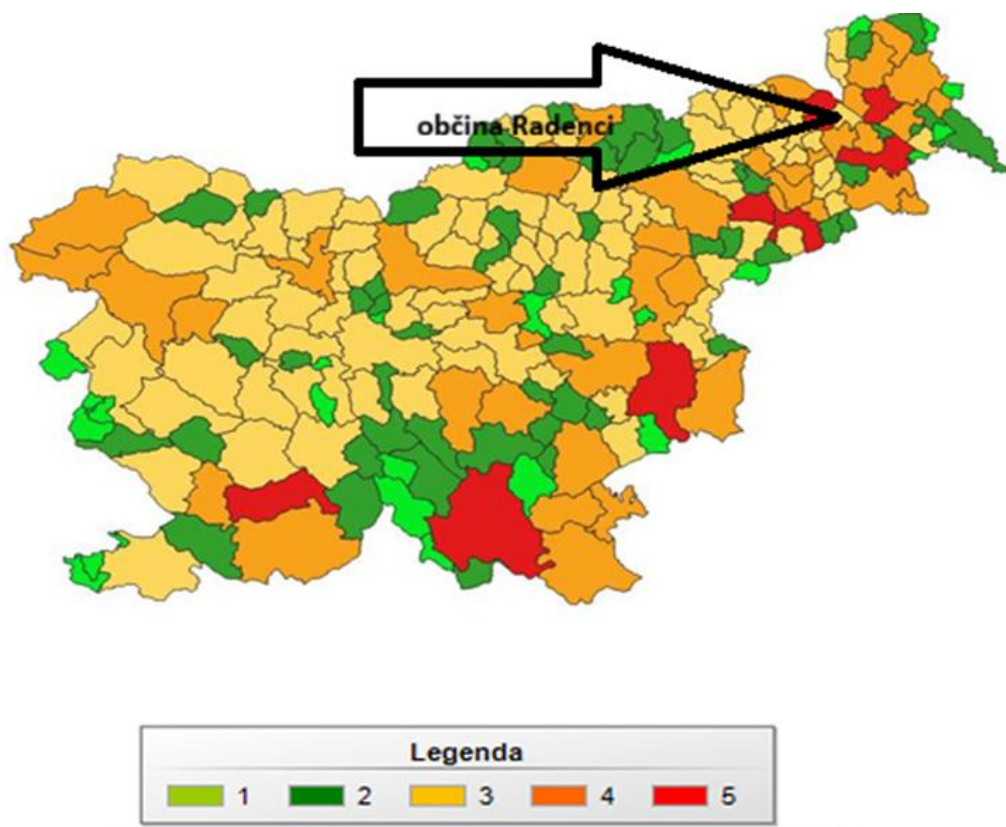
Iz tabele 4 pa je razvidna razvrstitev občine Radenci posamezno – parcialno po vrstah živalí in razred ogroženosti občine kot celote.

Tabela 4: Razvrstitev občine Radenci v razred ogroženosti po posameznih vrstah živalí in skupno

OBČINA	GOVEDO	PRAŠIČI	DROBNA	PERUTNINA	RAZRED OGR. OBČINE 2020 in 2024	RAZRED OGR. OBČINE 2025
Radenci	1	3	1	1	3	3

Spodnja slika prikazuje ogroženost občin v RS zaradi pojava posebno nevarnih bolezní pri živalih. Iz slike in tabel lahko povzamemo, da občina Radenci spada v **tretji razred ogroženosti**.

Slika 1: Ogroženost občine Radenci zaradi pojava posebno nevarnih bolezni živali

1- zelo majhna, 2- majhna, 3- srednja, 4- velika, 5- zelo velika

Vir: Ocena ogroženosti Republike Slovenije zaradi pojava posebno nevarnih bolezni živali, 2025.

1.4 Možne posledice pojava posebno nevarnih bolezni živali

Obolenje večjega števila živali povzroči veliko škodo na različnih področjih. Na primer:

- v živinoreji in živilski industriji: neposredna škoda zaradi poginov, zakola ali usmrtitev živali zaradi ukrepov zatiranja ter izkoreninjanja bolezni in zmanjšanja proizvodnje živinorejskih ter živilskih obratov;
- v preskrbi z živili: prepoved prometa, trgovanja in izvoza živali ter živil;
- na področju zdravja ljudi: širjenje zoonoz pri ljudeh; nevarnost za zdravje ljudi v zvezi z onesnaževanjem okolja;
- na ekonomskem področju: povečani stroški za ugotavljanje, zatiranje in izkoreninjenje teh bolezni.

1.5 Verjetnost nastanka verižne nesreče

Ob izrednem odstranjevanju trupel živalí (sežig, zakop) pri pojavu posebno nevarnih bolezní živalí se morajo upoštevati določbe 19. člena Uredbe (ES) št. 1069/2009 o določitvi zdravstvenih pravil za živalske stranske proizvode in pridobljene proizvode, ki niso namenjeni prehrani ljudi, ter razveljavitev Uredbe (ES št. 1774/2001 v povezavi s 27. členom Zakona o veterinarskih merilih skladnosti), zato je verjetnost nastanka verižne nesreče zelo majhna (Ocena ogroženosti RS zaradi pojava posebno nevarnih bolezní živalí, 2025).

1.6 Sklepne ugotovitve

Zdravstveno varstvo živalí je skrb vseh državljanov Slovenije, ki ni povezana samo z javnim zdravjem in varnostjo živil, temveč tudi z ekonomskimi stroški, ki jih lahko povzročijo izbruhi bolezní živalí.

Podatki o pojavih bolezní živalí se mesečno zbirajo na UVHVVR, na podlagi katerih se pripravi mesečno poročilo, ki je dostopno na njeni spletni strani. Poleg tega se podatki o pojavih bolezní vnašajo tudi v informacijski sistem za spremljanje bolezní živalí v svetu (WAHIS), v okviru WOA. Glede na zbrane podatke je zdravstveno stanje pri domačih živalih ugodno.

Toda velika gospodarska škoda, ki lahko nastane zaradi pojava posebno nevarnih bolezní živalí, zahteva od veterinarske službe, da nameni vso svojo pozornost ugotavljanju in preprečevanju bolezní, kar obsega spremljanje bolezní živalí doma in v tujini ter preprečevanje vnosa oziroma širjenja teh bolezní.

V občini Radenci je bilo leta 2025 v reji živine največ prašičev, saj se s prašičerejo ukvarja 44 gospodarstev, ki skupaj redijo kar 2.431 živalí. Na drugem mestu je govedoreja, kjer 27 gospodarstev vzreja 954 glav goveda, kar pomeni povprečno okoli 35 glav na kmetijo. Reja perutnine je nekoliko bolj razpršena – s to dejavnostjo se ukvarja 46 gospodarstev, vendar je skupno število živalí manjše, 892, oziroma približno 19 živalí na gospodarstvo. Najmanj razširjena je reja drobnice, saj jo ima zgolj 11 gospodarstev, skupaj pa redijo 98 živalí.

Iz podatkov je razvidno, da v občini Radenci prevladujeta prašičereja in govedoreja, ki predstavljata jedro živinorejske dejavnosti. Perutnina in drobnica imata manjši pomen, vendar kljub temu prispevata k raznolikosti kmetijske pridelave. Razmerje med številom gospodarstev in številom živalí kaže na različne usmeritve kmetij – pri prašičereji so črede večje, pri govedoreji srednje velike, medtem ko je perutnina bolj razpršena, drobnica pa izrazito dopolnilna dejavnost.

Tako da po teh podatkih lahko sklepamo, da je občina Radenci ogrožena v primeru pojava nalezljivih bolezní pri živalih, vendar glede na dosedanje število posebno nevarnih bolezní živalí v preteklosti lahko ocenjujemo, da je situacija ugodna. V občini Radenci so bile z ukrepi zdravstvenega varstva živalí v preteklosti zatrite oziroma uspešno nadzorovane bolezni živalí,

ki bi lahko povzročile večjo gospodarsko škodo in bile nevarne tudi za zdravje ljudi, saj je bil izveden uspešen sistem nadzora ter izvajanja predpisanih ukrepov.

Velika gospodarska škoda, ki lahko nastane zaradi množičnega pojava bolezní živalíh, narekuje javni veterinarski službi, da vso svojo pozornost nameni preprečevanju bolezní, ki obsega spremljanje gibanja bolezní doma in v tujini ter preprečevanje vnosa oziroma širjenja teh bolezní.

Za učinkovito izvajanje navedenih nalog pa je treba v državi zagotoviti:

- dobro organizirano, usposobljeno in opremljeno veterinarsko službo;
- učinkovito sodelovanje veterinarske službe z drugimi organi in strokovnimi službami;
- učinkovito preventivo v veterinarstvu;
- usposabljanje imetnikov živalí.

Ob pojavu in širjenju posebno nevarnih bolezní živalí bo lahko UVHVVR za opravljanje določenih nalog poleg svojih služb potrebovala tudi pomoč sil in sredstev za ZRP ter drugih javnih služb v obliki človeških virov, opreme, mehanizacije, prostorov in komunikacij.

Občina Radenci spada v 3. razred ogroženosti zaradi pojava posebno nevarnih bolezní živalí, parcialno pa glede na število prašičev v 3. razred ogroženosti, glede na število perutnine, drobnice in goveda pa v 1. razred ogroženosti. Iz Ocene ogroženosti občine Radenci zaradi pojava posebno nevarnih bolezní živalí je razvidno, da bi pojav posebno nevarnih bolezní lahko predstavljal veliko stopnjo ogroženosti za zdravje živalí in ljudi.

Na nivoju občine Radenci se zato izdela Občinski delni načrt zaščite in reševanja ob pojavu posebno nevarnih bolezní živalí v občini Radenci.

P-100	Evidenčni list o vzdrževanju načrta
P-200	Ocena ogroženosti občine Radenci zaradi pojava posebno nevarnih bolezní živalí

2 OBSEG NAČRTOVANJA

2.1 Temeljne ravni načrtovanja

Temeljni načrt zaščite in reševanja ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali je državni Načrt zaščite in reševanja ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali – verzija 2.2, št. 84300-2/2013/4 z dne, 24.01.2013 (ažurirano julij 2024).

V skladu z državnim in regijskim načrtom ZiR je občinski delni načrt zaščite in reševanja ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali izdelan za območje občine Radenci. V občinskem delnem načrtu so natančno razčlenjeni le tisti zaščitni ukrepi in aktivnosti za zaščito, reševanje in pomoč ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali ter zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje, ki so v pristojnosti Občine Radenci.

Nosilci načrtovanja oziroma Občine lahko obveznosti izdelave načrta oziroma dela načrta zaščite in reševanja spremenijo, če se nosilec načrtovanja zaradi bistveno spremenjenih okoliščin (povečanje ali zmanjšanje števila živali, prekinitev delovanja idr.) uvrsti v kateri drugi razred ogroženosti. Podatke o tem, da je prišlo do bistveno spremenjenih okoliščin, zaradi katerih se spremeni razred in stopnja ogroženosti, mora nosilec načrtovanja posredovati nadrejenemu nosilcu načrtovanja (gospodarstvo obvesti Občino, občina Obvesti izpostavo URSZR Murska Sobota in izpostava URSZR Murska Sobota obvesti URSZR).

Očina Radenci spada v **3. razred ogroženosti**, kjer je stopnja ogroženosti nosilca načrtovanja, torej občine velika. V skladu s tem razredom ogroženosti mora Občina Radenci izdelati delni načrt zaščite in reševanja, v katerem opredeli opazovanje, obveščanje in alarmiranje ter zaščitne ukrepe in naloge zaščite, reševanja in pomoči.

Načrte dejavnosti izdelajo občinska uprava, javne službe v občini Radenci ter pristojne organizacije in službe, zadolžene za obvladovanje kužnih boleznih živali.

Nosilci načrtovanja v načrtu dejavnosti določijo:

- ukrepe in naloge,
- nosilce za izvajanje ukrepov in nalog,
- način izvajanja ukrepov in nalog,
- organizacijo delovanja,
- materialna, finančna in druga sredstva za izvajanje nalog, z namenom, da se zmanjšajo posledice nesreče na izvajanje dejavnosti oziroma zagotovi izvajanje dejavnosti čim manj moteno ali omejeno.

Nosilci načrtovanja morajo načrte dejavnosti pripraviti v skladu z usmeritvami pristojnih ministrstev (za izvajanja ukrepov in nalog ZRP v zavodih in organizacijah).

2.2 Temeljna načela zaščite, reševanja in pomoči

Zaščita, reševanje in pomoč se ob pojavu posebno nevarnih bolezní živalí organizirajo skladno z načeli, ki jih določa Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Ob pojavu posebno nevarnih bolezní živalí se upoštevajo predvsem načelo pravice do varstva in pomoči, načelo javnosti, načelo preventive, načelo odgovornosti ter načelo postopnosti pri uporabi sil in sredstev za ZRP.

3 ZAMISEL IZVAJANJA ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI

3.1 Temeljne podmene načrta

Temeljne podmene načrta zaščite in reševanja ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali so:

1. Varstvo pred posledicami pojava posebno nevarnih boleznih živali omogoča v okviru svojih pristojnosti UVHVVR, veterinarske organizacije s koncesijo, ob pojavu zoonoz Inštitut RS za varovanje zdravja, prebivalci kot posamezniki, prebivalci organizirani v prostovoljne reševalne sestave ter druge nevladne organizacije, ki se ukvarjajo z ZRP, javne reševalne službe, podjetja, zavodi in druge organizacije, katerih dejavnost je pomembna za ZRP ter Občine, regijski in državni organi skladno s svojimi pristojnostmi.
2. Občinski delni načrt zaščite in reševanja ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali v občini Radenci izdelata Občina Radenci na osnovi temeljnega načrta, ki je državni načrt in regijskega načrta ter v sodelovanju z organizacijami, s sosednjimi občinami ter izvajalci načrta zaščite in reševanja.
3. Občinski delni načrt zaščite in reševanja ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali v občini Radenci je izdelan za pojav posebno nevarnih boleznih živali, ko je treba poleg javnih ter drugih služb, uporabiti tudi občinske sile in sredstva za ZRP.
4. Prebivalci na zaščitnem in ogroženem območju morajo biti pravočasno ter objektivno obveščeni o razsežnosti pojava posebno nevarne bolezni živali, o njihovih posledicah, ukrepih in nalogah za zmanjševanje ter njihovo odpravo. Informacije o tem je treba sproti dopolnjevati in objavljati. Za obveščanje prebivalstva je zadolžena lokalna skupnost oziroma Občina Radenci.

3.2 Zamisel izvedbe zaščite, reševanja in pomoči

3.2.1 Koncept odziva ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali

Zamisel odziva ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali temelji na klasifikaciji dogodka:

- **OBVLADLJIVI DOGODKI:**

a) Izbruh bolezni na območju POMURSKE REGIJE ali po EN IZBRUH na območju VEČ REGIJ

Izbruh obvladujejo veterinarske službe. Pri izvajanju ukrepov na zaščitnem (vsaj 3 km velik polmer) in ogroženem območju (vsaj 10 km velik polmer) pomagajo javne službe občine pod nadzorom veterinarskih služb. Občinske sile in sredstva ZRP so v stanju pripravljenosti za ukrepanje. Ob aktiviranju občinskega načrta se občinske sile in sredstva ZRP uporabijo za nadzor in obvladovanje izbruha bolezni v sodelovanju z OU UVHVVR (LSNB).

Delo in vodenje nalog ZRP vodi ter usklajuje poveljnik CZ občine Radenci v sodelovanju z OU UVHVVR (LSNB).

b) Več izbruhov bolezni v več občinah na območju POMURSKE REGIJE:

Izbruh obvladujejo veterinarske službe ob pomoči strokovnih služb in javnih služb občine. Regijske sile in sredstva ZRP so v stanju pripravljenosti za ukrepanje. Ob aktiviranju regijskega delnega načrta se poleg občinskih sil in sredstev ZRP uporabijo tudi regijske sile ter sredstva ZRP za nadzor ter obvladovanje izbruha bolezni v sodelovanju z OU UVHVVR (LSNB).

Delo in vodenje nalog ZRP vodi ter usklajuje poveljnik CZ za Pomurje v sodelovanju z UVHVVR (LSNB).

UVHVVR (DSNB) lahko po strokovni presoji poda pobudo o vključitvi enot in služb Slovenske vojske (SV). Predlog za aktiviranje in uporabo SV lahko vloži župan občine Radenci, poveljnik CZ občine oziroma njegov namestnik ter regijski poveljnik CZ ali njegov namestnik in ga posreduje poveljniku CZ RS ali njegovemu namestniku. O predlogu odloča Vlada RS oziroma minister za obrambo.

- **TEŽKO OBVLADLJIVI DOGODKI:**

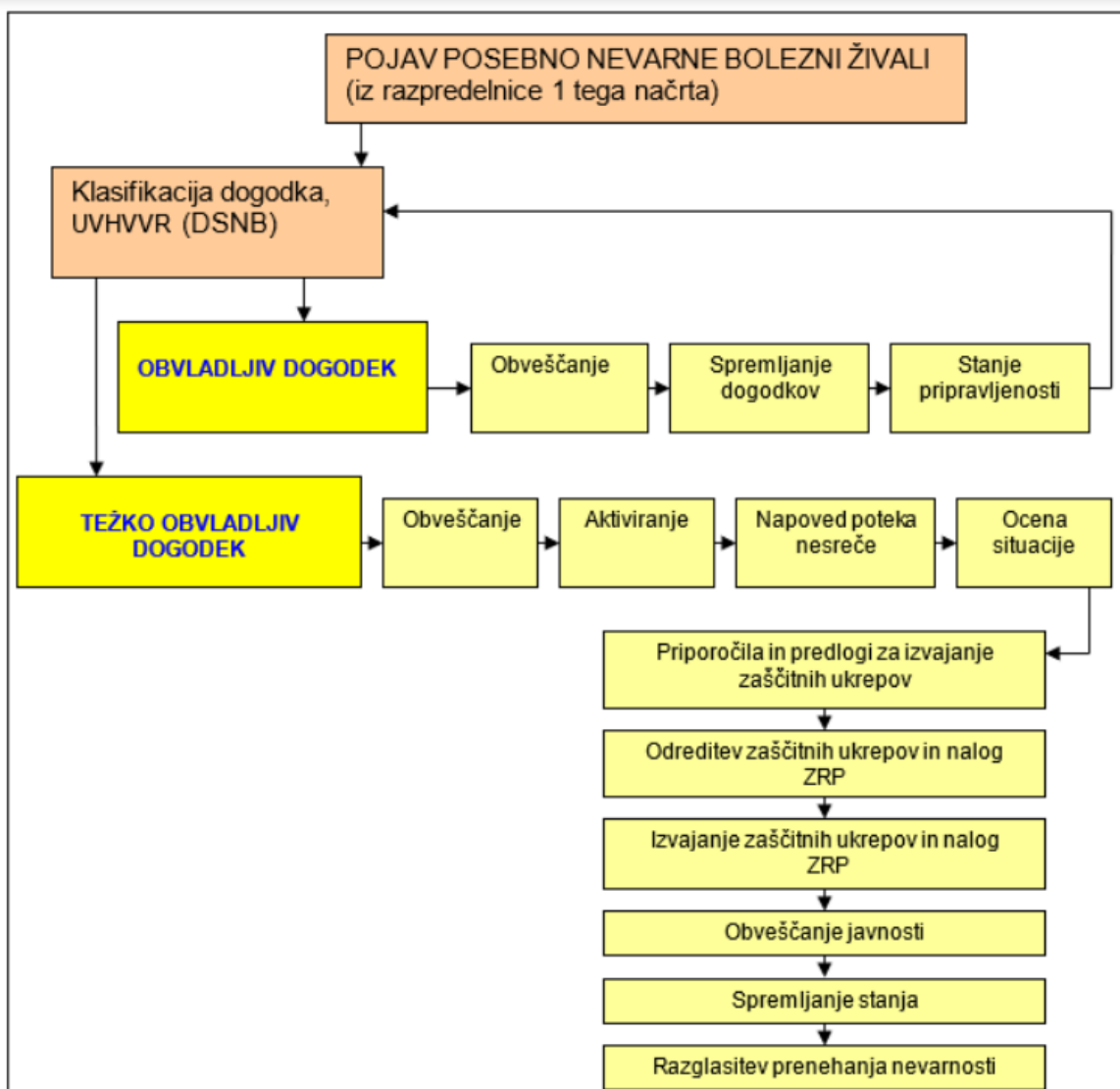
a) Več izbruhov bolezni na območju dveh ali več regij:

Za obvladovanje izbruhov je poleg veterinarskih, strokovnih in javnih služb potrebno uporabiti tudi občinske, regijske in državne sile ter sredstva za ZRP v sodelovanju z UVHVVR (DSNB).

Delo in vodenje nalog ZRP vodi ter usklajuje poveljnik CZ RS v sodelovanju z UVHVVR (DSNB).

Poveljnik CZ RS lahko na pobudo UVHVVR (DSNB) ali na podlagi lastne odločitve predlaga vključitev in uporabo enot in služb SV. O predlogu odloča Vlada RS oziroma minister za obrambo.

Shema 1: Zamisel odziva ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali

3.3 Uporaba načrta

Občinski delni načrt zaščite in reševanja ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali v občini Radenci se aktivira v primeru pojava posebno nevarnih boleznih živali na območju občine Radenci in ko se za omilitev ali odpravo posledic nesreče poleg javnih in drugih služb, aktivirajo tudi sile ZRP v omejenem obsegu.

Odločitev o aktiviranju Občinskega delnega načrta zaščite in reševanja ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali v občini Radenci sprejme poveljnik občine Radenci ali njegov namestnik s sklepom.

D – 19	Vzorec sklepa o aktiviranju načrta ZiR ob nesreči
D – 20	Vzorec sklepa o izvajanju zaščitnih ukrepov in nalog ZRP
D – 14	Vzorec odredbe o aktiviranju sil in sredstev za ZRP

4 ORGANIZACIJA IN IZVEDBA OPAZOVANJA, OBVEŠČANJA IN ALARMIRANJA

4.1 Opazovanje in spremljanje posebno nevarnih boleznih živali

Za zgodnje odkrivanje in preprečevanje širjenja boleznih živali UVHVVR pripravi letni program sistematičnega spremljanja stanja boleznih in cepljenj živali, ki ga predpiše minister, pristojen za veterinarstvo. Predpisane ukrepe izvajajo veterinarske organizacije s koncesijo in o izvedenih preventivnih cepljenjih oziroma diagnostičnih preiskavah obveščajo UVHVVR, ki nadzira izvajanje. Podatki o rezultatih preiskav se zbirajo mesečno oziroma dnevno, odvisno od vrste bolezni. O rezultatih navedenih preiskav in opravljenih cepljenjih poročajo veterinarske organizacije s koncesijo in Nacionalni veterinarski inštitut, odvisno od vrste bolezni in skladno s pravilnikom, ki ureja bolezni živali.

Zdravstveno varstvo živali na območju občine Radenci izvaja OU UVHVVR Murska Sobota, ki poleg splošnih ukrepov za preprečevanje širjenja boleznih živali, ki jih predvideva Zakon o veterinarskih merilih skladnosti izvaja tudi ukrepe, ki jih določajo predpisi za ugotavljanje, preprečevanje in zatiranje posameznih boleznih.

Odrejene ukrepe izvajajo veterinarske organizacije in Nacionalni veterinarski inštitut (NVI), enota Murska Sobota.

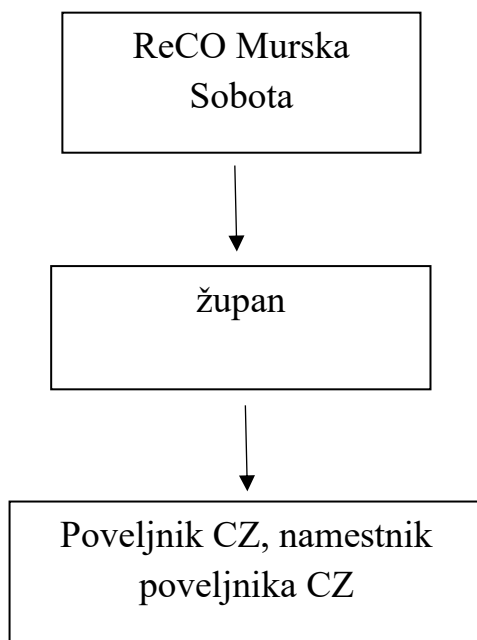
Veterinar mora takoj ob sumu na posebno nevarno bolezen živali to sporočiti na glavni urad UVHVVR in s pisnim navodilom imetniku živali določiti ukrepe za preprečevanje oziroma zmanjšanje možnosti širjenja boleznih.

4.2 Obveščanje pristojnih organov

ReCO Murska Sobota na podlagi prejetega obvestila o pojavu posebno nevarnih boleznih živali na območju občine Radenci obvešča prvo dosegljivo osebo po naslednjem vrstnem redu:

- poveljnik CZ občine Radenci (v nadaljevanju: poveljnik CZ),
- župan
- namestnik poveljnika CZ občine Radenci.

Shema 1: Shema obveščanja ob pojavu posebno nevarnih bolezní živalí

Obvestilo se posreduje po razpoložljivih sredstvih zvez (GSM, radijska zveza, telefon).

Odgovorna oseba občine Radenci, ki je ReCO Murska Sobota prvo dosegljiva (župan občine, poveljnik CZ občine, namestnik poveljnika CZ), po prejemu obvestila o pojavu posebno nevarnih bolezní živalí, izvede medsebojno obveščanje vseh odgovornih oseb v občini Radenci. Obvestilo se posreduje po razpoložljivih sredstvih zvez (mobitel, telefon, pozivniki, radijske zveze, kurirji...).

Poveljnik CZ občine Radenci oziroma občinski štab CZ zbira podatke o izvajanju ukrepov, razmerah in posledicah v občini tudi preko gasilcev, Policijske postaje Gornja Radgona in drugih virov ter jih posreduje ReCO Murska Sobota.

Za komuniciranje z ReCO Murska Sobota in Izpostavo URSZR Murska Sobota je odgovoren, po odločitvi župana, poveljnik CZ občine Radenci.

P-3	Pregled sil za zaščito, reševanje in pomoč
P-4	Podatki o organih, službah in enotah CZ

4.3 Obveščanje prebivalcev na zaščitnem in ogroženem območju

Obveščanje prebivalcev na zaščitnem in ogroženem območju mora biti usklajeno z obveščanjem splošne javnosti.

Za obveščanje prebivalcev o stanju na območju, na katerem se pojavi posebno nevarna bolezen živali, je pristojna Občina Radenci. Ta preko lokalnih medijev v sodelovanju z OU UVHVVR prebivalce obvešča o razmerah na prizadetem območju in o izvajanju nalog ZRP.

Za dodatne informacije prebivalcem bo Občina Radenci objavila posebno telefonsko številko (02 566 96 10), ki bo objavljena na spletni strani Občine Radenci. Občani se lahko obrnejo tudi na Malo hišo d.o.o.

O uvedenih ukrepih na zaščitnem in ogroženem območju ter o situaciji glede bolezni pa obvešča prizadete prebivalce OU UVHVVR (LSNB) oziroma uradni veterinar na krajevno običajen način (odločbe z uradnim naznanilom) in tudi preko lokalnih sredstev javnega obveščanja. Zato se ob odprtju OU UVHVVR (LSNB) objavi tudi telefonska številka za informacije.

Navodila ogroženim prebivalcem glede zaščitnih ukrepov so odvisna od vrste nevarnosti.

4.4 Obveščanje splošne javnosti

Javnost mora biti o pojavu nevarnih boleznih živali obveščena pravočasno in objektivno.

Občina Radenci, v primeru aktiviranja pa štab CZ občine Radenci spremljata obvestila za javnost, z namenom seznanjenosti in pripravljenosti na ustrezno delovanje s področja zaščite, reševanja in pomoči ter z namenom ustreznega odzivanja v javnosti.

Župan občine Radenci oziroma po njegovem nalogu sodelavec za stike z mediji in protokol obvešča javnost o dogajanju, o izvajanju ukrepov za varstvo, zaščito in pomoč ter daje druga usklajena obvestila z Izpostavo URSZR Murska Sobota o nevarnosti, ko ni potrebno aktiviranje načrta zaščite in reševanja oziroma občinskih sil zaščite, reševanja in pomoči.

Župan občine Radenci oziroma po njegovem nalogu poveljnik CZ občine Radenci, namestnik poveljnika CZ občine Radenci ali oseba za stike z javnostjo in pripravo obvestil iz Službe za podporo pri CZ občine Radenci, obvešča javnost o dogajanju, o izvajanju ukrepov za varstvo, zaščito in pomoč ter daje druga usklajena obvestila s štabom CZ, če je ta aktiviran, o pojavu nevarnih boleznih živali, ko je potrebno aktiviranje načrta zaščite in reševanja oziroma občinskih sil zaščite, reševanja in pomoči.

Obveščanje javnosti ob nesrečah poteka v občilih, ki so po 25. členu Zakona o medijih (Uradni list RS, št. 110/06 – uradno prečiščeno besedilo, 36/08 – ZPOmK-1, 77/10 – ZSFCJA, 90/10 – odl. US, 87/11 – ZAvMS, 47/12, 47/15 – ZZSDT, 22/16, 39/16, 45/19 – odl. US, 67/19 – odl. US in 82/21) in Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo, 97/10, 21/18 – ZNOrg, 117/22 in 57/25) dolžni na zahtevo državnih organov, javnih podjetij in zavodov brez odlašanja brezplačno objaviti nujno sporočilo v zvezi z resno ogroženostjo življenja, zdravja ali premoženja ljudi, kulturne in naravne dediščine ter varnosti države. V takih primerih se sporočilo najprej pošlje za takojšnjo objavo naslednjim občilom:

- Televizija Slovenija – vsi programi,
- Radio Slovenija – vsi programi,
- Slovenska tiskovna agencija (STA),
- Radio Murski val,
- Radio Maxi,
- TV AS Murska Sobota,
- BKTv,
- Spletna stran Občine Radenci,
- FB Občine Radenci
- ostali mediji.

P – 18	Seznam medijev, ki bodo posredovali obvestilo o izvedenem alarmiranju in napotke za izvajanje zaščitnih ukrepov
--------	---

5 ZAŠČITNI UKREPI IN NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI

5.1 Zaščitni ukrepi

Pri izvajanju ukrepov in nalog zaščite, reševanja in pomoči je vloga CZ občine Radenci predvsem v sodelovanju pri povezovanju ter koordinaciji nalog in aktivnosti na občinski ravni.

Koordinacija aktivnosti in izvajanja nalog zaščite in reševanja se izvaja predvsem z LSNB, UVHVVR, OU Murska Sobota, občinskimi enotami CZ in drugimi občinskimi silami zaščite, reševanja in pomoči.

5.1.1 Prostorski, gradbeni in tehnični ukrepi

Ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali je zelo pomembno, da se trupla poginulih in usmrčenih živali čim prej neškodljivo odstranijo, da se prepreči nadaljnje širjenje bolezni. Predlog zaščitnih ukrepov pripravi UVHVVR (LSNB), odredi pa poveljnik CZ občine Radenci.

Način za neškodljivo odstranitev se določi po navodilih UVHVVR (DSNB ali LSNB). Možni načini so:

- odvoz v predelovalni obrat kategorije 1, 2,
- zakopavanje,
- sežig.

Količina živilskih stranskih proizvodov, ki jih predelovalni obrat kategorije 1 in 2 dnevno predela je 100 t/dan. Glede na to, da je maksimalna kapacitete tega obrata 200 t/dan, po mnenju veterinarskih strokovnjakov kafilerije ne bodo zadoščale za povečane potrebe po uničenju živalskih trupel, zato morajo pristojni organi v občinah vnaprej pripraviti lokacije mest za zakopavanje oziroma mesta za sežig (27. Člen Zakona o veterinarskih merilih skladnosti (Uradni list RS, št. 93/05, 90/12 – ZdZPVHVVR, 23/13 – ZZZiv-C, 40/14 – ZIN-B in 22/18)).

Obstaja tudi možnostčasne uporabe in prekategorizacije drugih predelovalnih obratov kategorije 2 ali 3 za predelavo ostalih živalskih stranskih proizvodov, ki jih je treba neškodljivo odstraniti ob pojavu bolezni.

Pomoč pri sežigu oziroma zakopavanju živalskih trupel bodo izvajale enote Prostovoljnih gasilskih društev (PGD Hrastje-Mota, PGD Hrašenski vrh, PGD Janžev vrh, PGD Kapela, PGD Okoslavci, PGD Radenci-Boračeva, PGD Šratovci). Režijski obrat Občine Radenci pa bo v primeru potrebe sodelovalo pri izkopu mest za zakop.

5.1.1.1 Določitev lokacij za pokop ali sežig živalskih trupel

Pokop kadavrov oziroma sežig malih živalih do 120 kg se vrši na lokaciji ob pokopališču v Radencih.

Pri izboru lokacije je treba upoštevati določbe člena 19(1)(e) Uredbe (ES), št. 1069/2009, in Poglavlje III Priloge VI Uredbe 142/2011/EU.

5.1.1.2 Ureditev mest za zakop ali sežig živalskih trupel

Za ureditev mest za pokop in sežig živalskih trupel je pristojna Občina Radenci. Ta naloga vsebuje izkop in pripravo grobišč ter pripravo materiala za sežiganje po navodilih UVHVVR (LSNB). V primeru razglašene velike ali zelo velike požarne ogroženosti naravnega okolja dovoli kurjenje ali sežiganje v naravnem okolju Izpostava URSZR Murska Sobota.

Sežig kot način neškodljivega odstranjevanja trupel se uporablja le, kadar ni mogoč odvoz v predelovalni obrat in ko tudi zakopavanje trupel ni možno. Odločitev o tem sprejme UVHVVR (LSNB).

O sežigu mora biti obveščena Občina Radenci in CZ občine Radenci ter Gasilska zveza (GZ) Radenci.

Občinske sile za ZRP oziroma CZ občine Radenci, prostovoljna gasilska društva v okviru GZ ter druge organizacije posebnega pomena za izvajanje ZRP, po potrebi sodelujejo pri pripravi mest za zakop ter sežig živalskih trupel in sicer:

- pri postavitvi sanitarno-higienskih objektov (razkuževalnih pregrad) bodo pomagale enote Prostovoljnih gasilskih društev (PGD Hrastje-Mota, PGD Hrašenski vrh, PGD Janžev vrh, PGD Kapela, PGD Okoslavci, PGD Radenci-Boračeva, PGD Šratovci),
- pomoč pri sežigu oziroma zakopavanju živalskih trupel - enote Prostovoljnih gasilskih društev,
- izvajanje požarnih straž pri sežigu okuženih živalskih trupel - enote Prostovoljnih gasilskih društev,
- dekontaminacijo ljudi, živali, materialnih dobrin in okolja (razkužitev ljudi, obleke, stanovanjskih površin, hlevov, dvorišč, pašnikov, odplak in živalskih iztrebkov...),
- dezinfekcija in deratizacija objektov na okuženem območju - Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano.

Občina Radenci v sodelovanju z UVHVVR (LSNB) organizira gradbena podjetja (GMW d.o.o.) ki bo v primeru potrebe sodelovala pri izkopu mest za zakop.

○

P-1	Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih štaba CZ
P-3	Pregled sil za zaščito, reševanje in pomoč
P-4	Podatki o organih, službah in enotah CZ
P-5	Seznam zbirališč sil za zaščito, reševanje in pomoč

P-10	Pregled gradbenih organizacij
------	-------------------------------

5.1.1.3 Prevoz živalskih trupel do mesta zakopa ali sežiga

Živalska trupla do mesta pokopa ali sežiga prepeljejo javne gospodarske službe s koncesijo s svojimi prevoznimi sredstvi in Veterinarska higienska služba.

Praviloma je treba za odvoz trupel poginulih ali usmrčenih živali skladno z običajno veljavnim postopkom poklicati Veterinarsko higiensko službo, enota Murska Sobota, ki je organizirana v okviru Nacionalnega veterinarskega inštituta.

Ob večjih poginih oziroma usmrčitvah lahko izjemoma opravi odvoz trupel živali neposredno iz gospodarstev tudi izvajalec javne gospodarske službe s koncesijo s svojimi prevoznimi sredstvi, če so ta ustrezno opremljena za nalaganje trupel na kraju pogina ali usmrčitve. Načeloma se trupla živali odpeljejo v kafilerijo in se neškodljivo uničijo. Trupla je treba prepeljati v pokritih, ustrezno opremljenih in nepropustnih vozilih, ki jih mora spremljati predpisana dokumentacija-listina o prevozu nevarnega blaga.

5.1.1.4 Uničevanje živalskih trupel in nadzor

Za neškodljivo odstranjevanje živalskih trupel so odgovorni izvajalci gospodarske javne službe ravnanja z živalskimi stranskimi proizvodi skladno s predpisi, ki urejajo varovanje okolja, pri tem pa sodelujejo tudi ekipe za prvo veterinarsko pomoč.

Za nadzor pri odstranjevanju živalskih trupel je v pomurski regiji in občini Radenci pristojen območni urad UVHVVR Murska Sobota. Posebne zahteve za odstranjevanje so določene v 1. oddelku III. poglavja Priloge VI Uredbe Komisije (EU), št. 142/2011.

Pri nadzoru sežiga živalskih trupel pa sodelujejo tudi občinske sile za ZRP, CZ občine Radenci, PGD (svetujejo glede zavarovanja mest kurjenja, izdelave grmade, prižiganja ognja in požarne straže) ter druge organizacije posebnega pomena za ZRP.

D-401	Vloga, naloga in sestava lokalnega središča za nadzor bolezni
D-403	Navodilo za sežig živalskih trupel
D-404	Navodilo za posredovanje gasilcev pri dekontaminaciji ob pojavu aviarnе influence
D-1002	Navodilo za ravnanje z infektivnimi trupli

5.2 Naloge zaščite, reševanja in pomoči

5.2.1 Tehnično reševanje ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali

Naloge tehničnega reševanja ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali so:

- sodelovanje pri postavitvi sanitarno-higienskih objektov (razkuževalnih pregrad) na državnih mejah in na zaščitnem območju glede na potrebe;
- pomoč pri sežigu oziroma zakopavanju živalskih trupel.

Te naloge opravljajo Nacionalni veterinarski inštitut in UVHVVR. Po prejeti prošnji za pomoč lahko sodelujejo tudi pogodbeni izvajalci občine z gradbeno mehanizacijo (GMW d.o.o.), katere aktivira poveljnik CZ občine Radenci. Prav tako pri opravljanju nalog sodelujejo gasilske enote občine Radenci (PGD Hrastje-Mota, PGD Hrašenski vrh, PGD Janžev vrh, PGD Kapela, PGD Okoslavci, PGD Radenci-Boračeva, PGD Šratovci).

Kemična in biološka zaščita obsega ukrepe ter sredstva za neposredno zaščito pred učinki posebno nevarnih boleznih živali in sicer:

- zaščita ljudi in živali (označevanje meja zaščitene in ogrožene območij),
- dekontaminacija ljudi, živali, materialnih dobrin in okolja (razkužitev ljudi, obleke, stanovanjskih površin, hlevov, dvorišč, pašnikov, odpadkov in živalskih iztrebkov ipd., dezinfekcija in deratizacija objektov na zaščitnem območju).

Naloge kemične in biološke zaščite izvajajo veterinarske organizacije in pristojne veterinarsko higienske službe. Ob množičnem pojavu posebno nevarnih boleznih živali se aktivirajo tudi regijske in državne enote CZ za RKB zaščito.

V primeru pojava posebno nevarnih boleznih živali je ob prvem klicu za dekontaminacijo zadolžena gasilska enota, ki ima koncesijo za ukrepanje ob nesreči z nevarno snovjo (PGD Radenci-Boračeva), za kasnejše ukrepanje pa so zadolžene ekipe ostalih prostovoljnih gasilskih društev.

P-1	Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih štaba CZ
P-3	Pregled sil za zaščito, reševanje in pomoč
P-4	Podatki o organih, službah in enotah CZ
P-11	Pregled gasilskih enot s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov
P-12	Pregled gasilskih enot širšega pomena in njihovih pooblastil s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov

5.2.2 Prva veterinarska pomoč

Veterinarska pomoč obsega:

- izvajanje ukrepov za zaščito živali ob pojavu posebno nevarnih bolezni živali,
- sodelovanje pri izvajanju dekontaminacije živine,
- sodelovanje pri odstranjevanju živalskih trupel.

Navedene naloge izvajajo ekipe za prvo veterinarsko pomoč, organizirane v gospodarskih družbah, zavodih in drugih organizacijah, ki se ukvarjajo s farmsko vzrejo živine ter imajo najmanj 200 glav živine v turnusu oziroma temu primerljivo drugo farmsko proizvodnjo.

Ob pojavu posebno nevarnih bolezni živali sodelujejo pri izvajanju ukrepov delavci UVHVVR (nadzor nad delovanjem), Nacionalnega veterinarskega inštituta in veterinarskih organizacij.

V občini Radenci in v pomurski regiji nimamo organizirane ekipe za prvo veterinarsko pomoč.

P-29	Pregled veterinarskih organizacij
------	-----------------------------------

6 OSEBNA IN VZAJEMNA ZAŠČITA

Ob pojavu posebno nevarnih bolezní živalí morajo imetniki živalí v okviru osebne in vzajemne zaščite izvajati ukrepe za preprečevanje ter ublažitev tveganj za zdravje in življenje ter premoženje posameznika. Zato se morajo usposobiti za uporabo osebnih zaščitnih sredstev, obvladati osnove prve pomoči in prve veterinarske pomoči, seznaniti se morajo s sredstvi za razkuževanje ter njihovo uporabo. Poleg tega si morajo priskrbeti najnujnejša osebna zaščitna sredstva in potrebščine za osebno ter vzajemno zaščito.

Za organiziranje, razvijanje in usmerjanje osebne in vzajemne zaščite ob množičnem pojavu posebno nevarnih bolezní pri živalih, skrbi Občina Radenci (poziva prebivalce, da upoštevajo napotke veterinarskih služb, zdravstvene službe itn.).

Pri tem sodeluje tudi lokalno središče za nadzor bolezní, ki občanom zagotovi vso potrebno pomoč pri izvajanju določenih ukrepov (razni priročniki za živinorejce ob pojavu slinavke in parkljevke, priročnik za pridelovalce in predelovalce mleka...).

Zelo pomembno je, da so prebivalci seznanjeni s postopki, ki jih morajo izvesti za zavarovanje lastne varnosti in premoženja.

Za njihovo osveščanje skrbijo UVHVVR in veterinarske službe. Ukrepi za zaščito zdravja ljudi so v pristojnosti zdravstvenih služb.

D -7	Navodilo prebivalcem za ravnanje ob pojavu posebno nevarnih bolezní pri živalih
------	---

7 RAZLAGA POJMOV IN SEZNAM KRATIC

7.1 Pomen pojmov

ZAŠČITNO OBMOČJE območje s polmerom najmanj 3 km okrog okuženega gospodarstva,

OGROŽENO OBMOČJE območje s polmerom najmanj 10 km okrog okuženega gospodarstva in obdaja zaščitno območje

7.2 Seznam kratic

CORS – Center za obveščanje Republike Slovenije

CZ – Civilna zaščita

DSNB – Državno središče za nadzor bolezni

NIJZ – Nacionalni inštitut za javno zdravje

JGS – Javna gasilska služba

LSNB – Lokalno središče za nadzor bolezni

NVI – Nacionalni veterinarski inštitut

OU – Območni urad

PGD – Prostovoljno gasilsko društvo

ReCO – Regijski center

RKB – Radio-kemično-biološko

RS – Republika Slovenija

SV – Slovenska vojska

SZO – Svetovna zdravstvena organizacija

UVHVVR – Uprava Republike Slovenije za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin

URSZR – Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje

VHS – Veterinarska higienska služba

ZiR – Zaščita in reševanje

ZRP – Zaščita, reševanje in pomoč

WOAH - Svetovna organizacija za zdravje živali

8 SEZNAM PRILOG IN DODATKOV

8.1 Priloge

P-1	Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih štaba CZ
P-3	Pregled sil za zaščito, reševanje in pomoč
P-4	Podatki o organih, službah in enotah CZ
P-5	Seznam zbirališč sil za zaščito, reševanje in pomoč
P-7	Pregled javnih in drugih služb, ki opravljajo dejavnosti pomembne za ZIR
P-10	Pregled gradbenih organizacij
P-11	Pregled gasilskih enot s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov
P-12	Pregled gasilskih enot širšega pomena in njihovih pooblastil s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov
P-14	Pregled avtomobilskih cistern za prevoz pitne vode
P-18	Seznam medijev, ki bodo posredovali obvestilo o izvedenem alarmiranju in napotke za izvajanje zaščitnih ukrepov
P-23	Pregled lokacij načrtovanih za potrebe zaščite in reševanja v občinskih prostorskih aktih
P-24	Pregled enot, služb in drugih operativnih sestavov društev in drugih nevladnih organizacij, ki sodelujejo pri reševanju
P-25	Pregled človekoljubnih organizacij
P-29	Pregled veterinarskih organizacij
P-33	Seznam članov komisije za ocenjevanje škode

8.2. Posebne priloge

P-100	Evidenčni list o vzdrževanju načrta
P-200	Ocena ogroženosti občine Radenci zaradi pojava posebno nevarnih boleznih živali

8.3 Skupni dodatki

D – 1	Načrtovana finančna sredstva za izvajanje načrta ZiR
D – 2	Načrt občine za zagotovitev prostorskih in drugih pogojev za delo poveljnika CZ in Štaba CZ
D – 4	Načrt zagotavljanja zvez ob nesreči
D – 5	Navodilo za organiziranje in vodenje informacijskega centra
D – 6	Navodilo za izvajanje psihološke pomoči
D – 7	Navodilo prebivalcem za ravnanje ob nesreči
D – 8	Navodilo za obveščanje ob nesreči
D – 14	Vzorec odredbe o aktiviranju sil in sredstev za ZRP
D – 15	Vzorec delovnega naloga
D – 19	Vzorec sklepa o aktiviranju načrta ZiR ob nesreči
D – 20	Vzorec sklepa o preklicu izvajanja zaščitnih ukrepov in nalog ZRP

8.4 Posebni dodatki

D-401	Vloga, naloga in sestava lokalnega središča za nadzor bolezni
D-403	Navodilo za sežig živalskih trupel
D-404	Navodilo za posredovanje gasilcev pri dekontaminaciji ob pojavu aviarnе influence
D-1002	Navodilo za ravnanje z infektivnimi trupli